

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

תע"א 2657/08 טובי נ' עיריית ירושלים - לישכה משפטית ואח'

תע"א 3414/08 עיריית ירושלים נ' טובי דרור

בפני כב' השופט דניאל גולדברג
נ.צ (מ) אהוד חביב

דרור טובי
ע"י ב"כ עו"ד דוד בן עוליאל

תובע בתיק עב 2657/08
נתבע בתיק עב 3414/08

נגד

1. עיריית ירושלים
ע"י ב"כ עו"ד מאירה סלומון
2. הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר
ע"י ב"כ עו"ד יעל ברלב

נתבעת בתיק עב 2657/08
תובעת בתיק 3414/08
מתייצב להליך

פסק דין

- 1
- 2 1. התובע, מר טובי דרור, עבד בעיריית ירושלים משנת 1979 עד פרישתו לגמלאות בחודש
- 3 9/06.
- 4 2. ביום 29.7.08 הגיש התובע את התביעה בתיק עב 2657/08 בה ביקש לחייב את עיריית
- 5 ירושלים לכלול בגמלתו תוספת משמרות קציני בטיחות בשיעור 15%. העירייה הגישה כתב
- 6 הגנה בו הכחישה את זכאות התובע לתוספת הנתבעת.
- 7 3. סמוך לאחר הגשת כתב ההגנה, הגישה העירייה את כתב התביעה בתיק עב 3414/08, בו
- 8 טענה שתוספת בשיעור 10% שמקורה בסיכום מיום 29.12.96, נכללה בטעות בשכרו של
- 9 התובע מחודש 6/02 וכן בגמלתו (מאז פרישתו). העירייה הודיעה על ביטול תשלום התוספת
- 10 בגמלת התובע החל מחודש 12/08 ותבעה השבת סכומי התוספת בשכרו ובגמלתו של התובע
- 11 מחודש 6/02 ואילך, בסך כולל של 31,489.32 ₪.
- 12 4. כתוצאה מביטול התוספת על ידי העירייה מבקש התובע במסגרת תביעתו להורות לעירייה
- 13 לשלם לו הפרשים בגין אי תשלום התוספת בשיעור 10% מאז ביטולה בחודש 12/08
- 14 ולהורות לעירייה לכלול אותה בעתיד בגמלתו.
- 15 5. הממונה על השכר הצטרף להליך. את עמדתו המקורית והמתוקנת נזכיר להלן.
- 16 רקע עובדתי
- 17 6. התובע החל את עבודתו כנהג באגף התברואה בעירייה. לימים שימש התובע כיו"ר ועד
- 18 עובדי התברואה בעירייה.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

תע"א 2657/08 טובי נ' עיריית ירושלים - לישכה משפטית ואח'

תע"א 3414/08 עיריית ירושלים נ' טובי דרור

- 1 7. בשנת 1996 מילא התובע תקפיד מפקח נפת צפון באגף התברואה. באותה עת כיהן כיו"ר
2 ועד עובדי התברואה.
- 3 8. ביום 29.12.96 התקיימה פגישה אצל מנהל המינהל העירוני והמשנה למנכ"ל העירייה,
4 בהשתתפות נציגי הנהלת העירייה, נציג הסתדרות הפקידים ונציגי ועד עובדי התברואה
5 בראשות התובע. בפגישה ביקשה נציגות עובדי התברואה כי תשולם למנהלי עבודה ומפקחי
6 נפות תוספת 10% עבור עבודה במשמרות בנפות מסויימות, ביניהן נפת צפון בה, כאמור,
7 שימש התובע כמפקח נפה. בסיכום הפגישה מיום 29.12.96 נרשם כי **"הנושא נבחן, וסכום
8 לאשר את התוספת לעובדים המועסקים במשמרת שנייה, מהשעה 14:00 ועד 22:00 על פי
9 רשימה שתתקבל על ידי מנהל האגף בלבד"**.
- 10 9. בפגישה של נציגי הנהלת העירייה וועד עובדי התברואה שהתקיימה ביום 5.6.97, דרש
11 התובע, כיו"ר ועד עובדי התברואה, ליישם את הסיכום מיום 29.12.96 בדבר תוספת תשלום
12 10% למנהלי עבודה ומפקחים עבור עבודה במשמרות בנפות השונות. סוכם על תשלום
13 התוספת למנהלי העבודה ומפקחי הנפות בתחולה מיום 1.1.97.
- 14 10. בהתאם לכך, ביום 15.7.97 ניתנה הוראה לשלם לעשרה עובדים (שהתובע ביניהם) תוספת
15 עבור עבודה במשמרות. בפועל התוספת שולמה וכונתה "מקדמה ברוטו", ותשלומה לא
16 נעשה כנגד דיווח כלשהו. בגין התוספת הופרשו על ידי העירייה 5% לקופת גמל.
- 17 11. מחומר הראיות עולה שכאשר ניתנת הוראה למחלקת השכר לכלול תוספת מסוימת
18 במשכורתו של עובד, לתוספת משויך "סמל" של חברת מ"ם שהפיקה עבור העירייה את
19 תלושי השכר. שם התוספת הנדונה בשיעור 10%, עליה סוכם ביום 29.12.96 וביום 5.6.97
20 וכן סמל התשלום בתלוש השכר עברו מספר גלגולים. כך למשל, ההוראה מיום 15.7.97
21 הייתה לשלם לעשרת העובדים הזכאים לתוספת "בסמל 1647". בפועל, ה"סמל" של
22 התוספת היה 1710. לבסוף התוספת נכללה בגמלת התובע בשם תוספת "שעות בלתי
23 רגילות" בסמל 4182.
- 24 12. בתצהירה של גב' שושנה ייתח, הממונה על פרישת עובדים בעירייה, מתוארת ההיסטוריה
25 של שמות התוספת וה"סמל" שניתן לה ולגבי כל סמל פורטו בתצהיר מאפייני התוספת
26 בסמל מסויים, קרי: האם מדובר בתוספת המותנית בדיווח, האם מדובר בתוספת פנסיונית.
27 מעדותה של גב' ייתח בחקירה נגדית עולה כי המידע בדבר משמעות כל סמל (האם הוא
28 מייצג תוספת פנסיונית, האם הוא מייצג תוספת המותנית בדיווח, האם היא תוספת
29 גלובאלית) מרוכז בטבלה בכתב יד שאינה מפורסמת בקרב עובדי העירייה (פרוטוקול דיון
30 מיום 23.6.11, עמ' 12, שורה 10). מעדותה של גב' ייתח לא ניתן לעמוד על שיטת האפיון של
31 סמלים שונים ואיזה קשר, אם בכלל, מתקיים בין האפיון שניתן לכל סמל לבין תנאי
32 הזכאות לתוספת שאותו סמל מייצג. עוד עולה מעדותה של גב' ייתח שסמלים מסוימים
33 יצרו בלבול בקרב העוסקים בתפקידי כוח אדם בעירייה (לעניין זה העידה גב' ייתח לגבי

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

תע"א 2657/08 טובי נ' עיריית ירושלים - לישכה משפטית ואח'

תע"א 3414/08 עיריית ירושלים נ' טובי דרור

- 1 סמל מסויים (1647) כי הגם שהוא מייצג תוספת "גלובלית" אשר אינה מותנית בדיווח, אין
2 היא פנסיונית. הוסיפה גב' ייתח וטעה ש"הסמל הזה, במשך שנים רבות עיריית ירושלים
3 היו נוהגים להשתמש בסמל הזה כל מיני תוספות, בשלב מסויים, היתה החלטה להפטר
4 מהסמל מלם הזה כי נעשה בו שימוש להרבה מאד תוספות והוא יצר בלבול".
- 5 13. הכללת תוספת "שעות בלתי רגילות" בגמלת התובע אושרה על ידי הממונה על מינהל כ"א
6 בעירייה ביום 2.3.08, על סמך ייעוץ משפטי.
- 7 14. כאמור, במסגרת כתב ההגנה של העירייה הודיעה העירייה כי התוספת נכללה בטעות בשכרו
8 של התובע מחודש 6/02 ובגמלתו והעירייה הפסיקה את תשלום התוספת החל מ-12/08
9 (במכתב מנהלת תחום פרישה לתובע מיום 1.12.08) ותבעה השבתה מחודש 6/02 כאמור.
10 בעניין זה נוהל הליך זמני במסגרתו נדחתה בקשת התובע לצוות על העירייה להמשיך
11 ולשלם לו את התוספת עד למתן פסק דין בהליך. נציין כי בדחיית הבקשה הסתמך בית הדין
12 על טענת העירייה כי התוספת לא שולמה בפועל לתובע ערב חתימת ההסכם הקיבוצי מיום
13 3.3.99, טענה שהעירייה מודה שאינה נכונה.
- 14 15. התובע קיבל מינויים שנתיים לשמש "קצין בטיחות אגפיים" לשנים 1995, 1996, 1997, 1998
15 ו-1999. בכתבי המינוי אשר חודשו בכל שנה ונתחמו לשנה קלנדרית, צוין כי בתקופת המינוי
16 יהיה התובע זכאי לתוספת בשיעור 15% (אנו ערים להכחשת התובע בעדותו את קבלת כתבי
17 המינוי אך הכחשת התובע אינה מקובלת עלינו). משנת 2000 ואילך לא שולמה לתובע
18 התוספת הנדונה.
- 19 16. בעקבות כתב אישום שהוגש נגד התובע הוא הושעה מעבודתו החל מיום 12.5.02 ועד סמוך
20 לפני פרישתו. בתקופת השעייתו נוהל בין התובע לבין העירייה מו"מ לפרישת התובע.
21 הממונה על השכר אישר את תנאי פרישתו של התובע בהתאם לפירוט שנכלל במכתבה של
22 הממונה על פרישת עובדים לב"כ התובע מיום 7.5.06. במכתב זה נאמר ש"תוספת 15%
23 קציני בטיחות – אינה מהווה מרכיב פנסיוני (ניתן פסק דין לאחרונה בנושא) ולכן מרשך
24 אינו זכאי לה".
- 25 17. אכן, אין מחלוקת שתוספת 15% לקציני בטיחות לא נכללה בגמלת התובע.
- 26 **תביעת התובע לתוספת 15% קציני בטיחות**
- 27 18. הממונה על השכר התנגד לתביעת התובע בנימוק שתוספת זו לא שולמה לתובע בפועל
28 ב"מועד הקובע" לעניין ההסכם הקיבוצי מיום 3.3.99 בין מרכז השלטון המקומי ואח' לבין
29 ההסתדרות בעניין הסדרת אופן תשלום ה"הסכמים המקומיים" במגזר השלטון המקומי.
- 30 19. עמדה זו אינה מעוגנת בעובדות המקרה, שכן אין מחלוקת שהתובע קיבל את תוספת 15%
31 לקציני בטיחות ב"מועד הקובע" – 30.8.98, והממונה על השכר חזר בו בסיכומיו מעמדתו.
- 32 20. טענת התובע בהקשר לתביעה זו היא שמאחר שהוא קיבל את התוספת לקציני בטיחות
33 בשיעור 15% ב"מועד הקובע" לפי ההסכם הקיבוצי מיום 3.3.99, הרי שמשמעות הדבר

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

תע"א 2657/08 טובי נ' עיריית ירושלים - לישכה משפטית ואח'

תע"א 3414/08 עיריית ירושלים נ' טובי דרור

- 1 שתוספת זו היא מאושרת לו לפי סעיף 29(א) לחוק יסודות התקציב ועל כן הוא זכאי
2 להמשיך לקבלה גם לאחר המועד הקובע, לרבות בגמלתו.
- 3 21. אין בסיס לטענת התובע ולתביעתו להכללת תוספת 15% לקציני בטיחות בגמלתו ולעניין זה
4 מקובלת עלינו עמדת העירייה והממונה על השכר לפיה ההסכם הקיבוצי מיום 3.3.99 איננו
5 תומך בתביעת התובע.
- 6 22. הכרעה בשאלת זכאותו של התובע להכללת תוספת 15% לקציני בטיחות בגמלתו צריכה
7 להיעשות על פי הכללים המקובלים והמוכרים החלים בעניין זה, שעיקרם – בחינת השאלה
8 אם התוספת מותנית בתנאי, אם לאו.
- 9 23. העובדה שתוספת 15% לקציני בטיחות שולמה לתובע לפני "המועד הקובע" לפי ההסכם
10 הקיבוצי מיום 3.3.99 השלכה על חוקיות המשך התשלום על פי תנאי הזכאות לתוספת
11 שקבועים בהסכם המקומי לפיו היא משולמת. מאחר שעל פי ההסכם המקומי על פיו
12 משולמת התוספת הזכאות לה מותנית בקבלת מינוי וכהונה בפועל כ"קצין בטיחות",
13 העובדה שתוספת זו שולמה לתובע לפני "המועד הקובע" הייתה מאפשרת לו להמשיך לקבל
14 את התוספת גם לאחר "המועד הקובע", ככל שהיה ממשך למלא את תנאי הזכאות לה,
15 קרי: קבלת מינוי וכהונה בפועל כ"קצין בטיחות". הא ותו לא. אין לעובדת תשלום
16 התוספת לתובע ב"מועד הקובע" כל השלכה על סיווג התוספת כפנסיונית או שאינה
17 פנסיונית.
- 18 24. לעניין זה נקבע במפורש בסעיף 17 להסכם הקיבוצי מיום 3.3.99:
- 19
- 20 **"למען הסר ספק מובהר בזאת כי אין באמור בהסכם זה**
21 **כדי לשנות את אופן קביעת "המשכורת הקובעת" או**
22 **אופן תשלום הגמלה שהיה נהוג בין הצדדים ערב**
23 **החתימה על הסכם זה, וקביעת משכורת קובעת לעובדים**
24 **בשלטון המקומי ותשלום גמלתם ימשיכו להתבצע**
25 **בהתאם לכללים שהיו נהוגים ערב הסכם זה וכפי**
26 **שישנו מעת לעת".**
- 27
- 28 25. לגופו של עניין, מקובלת עלינו עמדת העירייה לפיה מאחר שתוספת 15% לקציני בטיחות
29 היא תוספת מותנית בתנאי, הרי שאין היא נכללת בשכר הקובע של התובע לגמלה.
- 30 26. יצויין כי התובע הועמד על היעדר זכאותו לתוספת זו כאשר אינו משמש כ"קצין בטיחות"
31 או מנהל עבודה עוד במכתבו של המשנה למנכ"ל למשאבי אנוש של העירייה מיום 3.7.01
32 (8/נ) ובמכתב המנכ"ל מיום 16.3.03 (7/נ). כאמור לעיל, תנאי הפרישה המאושרים על ידי

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

תע"א 2657/08 טובי נ' עיריית ירושלים - לישכה משפטית ואח'

תע"א 3414/08 עיריית ירושלים נ' טובי דרור

- 1 הממונה על השכר כללו במפורש תנאי בדבר היעדר זכאותו של התובע לתוספת זו בגמלתו
2 (נ/4, 5/5).
- 3 27. אשר על כן החלטנו לדחות את תביעת התובע להכללת תוספת 15% לקציני בטיחות
4 בגמלתו.
- 5 **תוספת 10% "משמרת ב" או "תוספת שעות בלתי רגילות"**
- 6 28. להלן עיקרי טענות התובע לביסוס עמדתו כי תוספת 10% "שעות בלתי רגילות" היא תוספת
7 שכר קבועה, בלתי מותנית ופנסיונית:
- 8 א. במהותה, להבדיל משמה, התוספת היא תוספת שכר גלובאלית ולא תוספת עבור
9 ביצוע משמרות. הרקע לקביעת התוספת היה ביטולה של "משמרת ב" ופיזור בן
10 ארבע נפות. התובע טוען שדברים אלה ידועים לו אישית מתוקף השתתפותו
11 בסיכום מ-12/96 שעל פיו נקבעה התוספת.
- 12 ב. עדות התובע נתמכת בהודאת בעל דין של נציג העירייה מר מאיר קמחי אשר
13 בתצהיר שהגיש לבית הדין בהליך אחר טען שהתוספת הנדונה אינה מותנית בתנאי
14 והיא פנסיונית. יש להעדיף את עדות התובע הנסמכת על ידיעה אישית ונתמכת
15 בהודאת בעל דין של העירייה על פני הסברי העדה מטעם העירייה שתצהירה
16 מתמקד בגלגולים של התוספת מבחינת שמה וה"סמל" שלה בתלושי השכר. האופן
17 בו כונתה התוספת ומספר הסמל שלה אינם קובעים את מהותה וממילא העדה
18 מטעם העירייה לא הצליחה לבסס את טענותיה בדבר היותו של סמל זה או אחר
19 ביטוי לרכיב פנסיוני או לא פנסיוני, ואין לסמוך על דבריה המהווים תורה נסתרת
20 שבעל פה.
- 21 ג. העובדה שהופרשו על התוספת 5% לקופת גמל אינה משנה את מהותה, אשר נקבעת
22 על פי שאלת היותה מותנית בתנאי. התובע ממילא לא קיבל את ההפרשות לקופה
23 והוא אינו עומד על קבלתן, ובלבד שתקבל תביעתו להכללת התוספת בפנסיה.
- 24 ד. כאשר הממונה על מינהל כוח אדם בעירייה אישרה את הכללת התוספת בגמלת
25 התובע במכתבה מיום 2.3.08, היא עשתה זאת לאחר התייעצות עם הלשכה
26 המשפטית של העירייה. העירייה לא הצליחה לשכנע במה עדיפה מסקנת
27 ההתייעצות המשפטית שקדמה לביטול התוספת מיום 1.12.08 על מסקנת
28 ההתייעצות המשפטית שקדמה לאישור התוספת ביום 2.3.08.
- 29 ה. לאור האמור אין אלא להסיק שהפסקת תשלום תוספת זו נעשתה בחוסר תום לב,
30 כנקמה על הגשת תביעת התובע לתוספת 15% לקציני בטיחות.
- 31 29. להלן עיקרי טענות העירייה לביסוס עמדתה כי תוספת 10% "שעות בלתי רגילות" היא
32 תוספת מותנית ולא פנסיונית:

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

תע"א 2657/08 טובי נ' עיריית ירושלים - לישכה משפטית ואח'

תע"א 3414/08 עיריית ירושלים נ' טובי דרוו

- 1 א. ההסכם הקיבוצי בעירייה מיום 15.3.73 קובע כי תוספת עבור עבודה במשמרות
- 2 אינה נחשבת כחלק מן השכר הקובע לפנסיה.
- 3 ב. מתוכם של ההסדרים מכוחם שולמה התוספת עולה שהיא מותנית בתנאי.
- 4 ג. הסמל שניתן לתוספת בתלושי השכר ב"מועד הקובע" לפי ההסכם הקיבוצי מיום
- 5 3.3.99 הינו סמל של תוספת לא פנסיונית. לפיכך האופן שבו התוספת "יושמה" על
- 6 התובע במועד הקובע לפי ההסכם הקיבוצי מיום 3.3.99 וערב חתימתו היא כתוספת
- 7 לא פנסיונית, ורק כך היא מאושרת להמשך תשלום על פי ההסכם הקיבוצי.
- 8 ד. העובדה שבגין התוספת הופרש 5% לקופת גמל היא ראייה להיותה של התוספת לא
- 9 פנסיונית.

דיון והכרעה

- 10
- 11 30. גמלת התובע היא גמלה תקציבית. היא משתלמת לו בהתאם להסכם הקיבוצי בעירייה
- 12 שאימץ את הוראות חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970.
- 13 31. המשכורת הקובעת לגמלה לפי סעיף 8 לחוק שירות המדינה (גמלאות) מורכבת מ"משכורת"
- 14 ומ"תוספות קבועות". ה"תוספות הקבועות" הן תוספות המוכרות ככאלה על ידי הממשלה.
- 15 32. כידוע, הפסיקה התמודדה עם התופעה של תוספות לשכר שלא הוכרו על ידי הממשלה
- 16 כ"תוספת קבועה" לפי סעיף 8 לחוק, אשר על אף כינוין כ"תוספת", לא היוו באופן אמיתי
- 17 "תוספת" לשכר אלא היו חלק מן "המשכורת". המבחן שנקבע בעניין זה הוא מבחן התנאי,
- 18 קרי: תוספת שתשלומה מותנה בתנאי תיחשב כ"תוספת" ואז הכללתה ב"משכורת
- 19 הקובעת" תיקבע בהתאם לשאלת אישורה על ידי הממשלה כ"תוספת קבועה". לעומת זאת,
- 20 תוספת שתשלומה אינו מותנה בכל תנאי והוא למעשה מהווה חלק רגיל של שכר העובד,
- 21 תיחשב כחלק מן "המשכורת" וכך תיכלל ב"משכורת הקובעת" (בג"צ 5572/92 זכאי נ. בית
- 22 **הדין הארצי לעבודה**, פ"ד מז (3) 602).
- 23 33. מאחר שתחולת חוק שירות המדינה (גמלאות) על העירייה אינה תחולה ישירה אלא עקיפה
- 24 (באמצעות אימוצו בהסכם הקיבוצי), לא אמורה להיות קיימת בעירייה "תוספת קבועה"
- 25 כהגדרתה בסעיף 8 לחוק שירות המדינה (גמלאות), שכן הממשלה מאשרת תוספות
- 26 כ"תוספת קבועה" לגבי עובדי המדינה ויתר המעבידים שחוק שירות המדינה (גמלאות) חל
- 27 עליהם באופן ישיר.
- 28 34. בהתאם לכך, "מבחן התנאי" משמש לבחינת כל תוספת המשולמת על ידי העירייה, ועל פיו
- 29 עלינו לסווג את התוספת הנדונה כתוספת שיש לכוללה בגמלת התובע או שאין לכוללה
- 30 כאמור.
- 31 35. לעניין זה אנו סבורים כי המבחן הקובע בעניין זה הוא בשאלה אם התוספת מותנית בתנאי,
- 32 אם לאו, ואילו לכינוי של התוספת בתלושי השכר ולסמל שניתן לה בתקופות השונות, יש
- 33 משמעות מוגבלת. כפי שקבענו לעיל, מעדותה של גב' יתח לא ניתן היה לעמוד על שיטת

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

תע"א 2657/08 טובי נ' עיריית ירושלים - לישכה משפטית ואח'

תע"א 3414/08 עיריית ירושלים נ' טובי דרור

- 1 קביעת ה"סמל" של כל תוספת ולא ניתן היה להתחקות אם וכיצד האפיונים הנלווים לכל
2 סמל כזה בטבלה שבכתב יד עליה העידה גב' ייתח, קשורים לעובדות שביסוד הזכאות לכל
3 תוספת ולתנאי התשלום שלה. בהתאם לכך, אנו סבורים שבסיווג התוספת שבמחלוקת
4 כתוספת שיש לכוללה בשכר הקובע של התובע לגמלה, אם לאו, אין לייחס משקל רב
5 לעדותה של גב' ייתח. אכן, כדברי התובע, יש קושי לבסס ממצאים על מעין תורה נסתרת
6 השמורה ליודעי ח"ן בהנהלת העירייה. הדברים נכונים ביתר שאת בענייננו בו הוכיח התובע
7 שגורמים בכירים באגף משאבי אנוש בעירייה סברו שמדובר בתוספת פנסיונית.
- 8 36. אשר על כן עלינו להתמקד בראיות שהובאו לפנינו אשר מתייחסות למהותה של התוספת
9 כתוספת המותנית בתנאי או שאינה מותנית בתנאי.
- 10 37. לכאורה, העירייה צודקת בטענתה שבהתאם להסכמים מכוחם משולמת התוספת, מדובר
11 בתוספת המותנית בתנאי. על פי הסיכום מיום 29.12.96 התנאי בו מותנה תשלום התוספת
12 הוא "עבודה במשמרת שנייה מהשעה 14:00 עד 22:00", וזאת בנוסף לעבודה במשמרת
13 ראשונה. גם הסיכום מיום 5.6.97 מציין את העובדה שהזכאים לתוספת "מועסקים
14 לחילופין בשתי משמרות".
- 15 38. אלא שהסיכומים מיום 29.12.96 ו-5.6.97 אינן הראיות היחידות שמתייחסות למהות
16 התוספת. התובע צירף לתצהירו תצהיר של מר מאיר קמחי, רפרנט כוח אדם בכיר בעירייה
17 בהליך אחר (עב 3030/08), בו נסקרה ההיסטוריה של "עבודה במשמרות" באגף התברואה,
18 ונאמר בו כדלהלן:
- 19 "3. באגף התברואה לא שילמה תוספת עבור עבודה במשמרות.
20 רק בהסכם הקיבוצי מיום 10.9.07 בין עיריית ירושלים לבין
21 הסתדרות המעו"ף וועד פועלי התברואה בעיריית ירושלים
22 (להלן: "הסכם 2007"), הוסדרו התנאים, כמו חתימת על שרון
23 נוכחות, שמכוחם ניתן יהיה לשלם תוספת משמרות לעובדים
24 שיעמדו בתנאים הנדרשים. ההסכם מצ"ב ומסומן ב'".
- 25 4. בסביבות שנת 1969 הוקמה באגף התברואה נפת "משמרת
26 ב'" אשר הייתה אחראית על ביצוע עבודות ניקיון בנפות לאחר
27 גמר עבודת הנפה (במיוחד בשוק מחנה יהודה ומזרח העיר).
- 28 5. במועד שאינו זכור לי ניתנה תוספת בשיעור 10% לארבעה
29 מנהלים, מפקחי נפה בנפת משמרת ב' (להלן: "תוספת
30 משמרת ב'"). תשלום תוספת זו הוארך בהסכם מיום 29.2.88 עד
31 31.3.90 (ההסכם מצ"ב מסומן ג' (להלן: הסכם 88)).
- 32 6. יצויין, כי "תוספת משמרות ב'" על אף שמה, איננה תשלום
33 עבור ביצוע משמרות. זוהי תוספת שכר אחוזית המשמשת
34 כרכיב שכר לכל דבר ועניין, שניתנה כפיצוי על עבודה בשעות

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

תע"א 2657/08 טובי נ' עיריית ירושלים - לישכה משפטית ואח'

תע"א 3414/08 עיריית ירושלים נ' טובי דרוו

- 1 משמרת ב', אך ללא קשר לביצוע או אי ביצוע משמרות כאמור
2 בנהלי העירייה.
- 3 7. בשנת 1996 פורקה נפת "משמרת ב'" והעובדים פוזרו
4 למספר נפות (צפון דרום א' מרכז פנים לחומה וחוף לחומה)
5 בכוונה שהעובדים יתגברו את הנפות בעבודות משמרת ב'.
6 8. העובדים שקבלו תוספת משמרת ב' מכוח הסכם 88,
7 המשיכו לקבל את התוספת בנפות החדשות.
8 9. בתאריך 29.12.96 נחתם הסכם במסגרתו אושר תשלום
9 תוספת משמרת ב' בשיעור 10% למנהלי עבודה ומפקחי נפות
10 בנפות החדשות לפי רשימה שמית שתתקבל על ידי מנהל
11 האגף (ההסכם מצ"ב ומסומן ד' (להלן: "הסכם 96").
12 10. בתאריך 15.7.97 נשלחה הודעה לגזבר עם שמות המנהלים
13 והמפקחים בנפות אשר להם יש לשלם תוספת משמרת ב'.
14 הרשימה מצ"ב ומסומן ה'.
15 11. אחזור ואציין, "תוספת משמרת ב'" שניתנה למנהלים
16 ולמפקחים שברשימה, איננה תוספת עבור עבודה במשמרות,
17 אלא תוספת שכר אישית, שניתנה לאותם עובדים באופן לא
18 מותנה בביצוע עבודה במשמרות".
- 19 39. הנה כי כן, בהליך אחר, אף הוא משנת 2008, טענה העירייה, באמצעות רפרנט כוח אדם
20 בכיר, כי התוספת בשיעור 10% נושא תביעותיהם ההדדיות של הצדדים לפנינו, שולמה
21 לתובע כתוספת אישית ותשלומה לא היה מותנה בביצוע משמרות, חרף האמור במסמכים
22 מיום 29.12.96 ו-5.6.07.
- 23 40. לדעתנו, עדותו של מר קמחי היא בגדר הודאת בעל דין ברורה והיא תומכת באופן חד
24 משמעי בגרסת התובע במחלוקת בשאלת היות תשלום התוספת מותנה בתנאי.
- 25 41. העירייה כלל לא התמודדה עם ראיה זו שצירף התובע לתצהירו, פרט לאמירה בלתי
26 מבוססת לפיה גורמי העירייה, שסברו כי מדובר בתוספת פנסיונית, שגו. אמירה זו בוססה
27 בעיקר על המשמעות והפרשנות שניתנו לסמלים השונים בהם צויינה התוספת בתלושי
28 השכר בתקופות השונות, ואין בה כדי לסתור את דבריו הברורים של מר קמחי.
- 29 42. העובדה שהעירייה לא הביאה לעדות את מר קמחי על מנת שיסביר את האמור בתצהיר
30 שהגיש בהליך עב 3030/08 מביאה אותנו למסקנה שיש לתת לדברי מר קמחי את מלוא
31 המשקל הראייתי בסיווג התוספת המותנית בתנאי או שאינה מותנית בתנאי.
- 32 43. מר קמחי הדגיש בתצהירו שהתוספת הייתה תוספת אישית קבועה שלא הייתה תוספת
33 עבור עבודה במשמרות (סעיפים 11 ו-20 לתצהיר). נראה כי הצהרת מר קמחי בדבר היותה

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

תע"א 2657/08 טובי נ' עיריית ירושלים - לישיבה משפטית ואח'

תע"א 3414/08 עיריית ירושלים נ' טובי דרור

- 1 של התוספת "אישית" מתיישבת עם העובדה, שצויינה בסיכום מיום 29.12.96, שהתוספת
2 תינתן על פי רשימה שתועבר על ידי מנהל אגף התברואה.
- 3 44. בהקשר זה אנו מוצאים תמיכה למסקנתנו גם במכתבה של הממונה על מינהל כוח אדם
4 בעירייה מיום 2.3.08 בו אישרה שתוספת 10% עבור העסקה במשמרות תיכלל במשכורת
5 הקובעת של התובע לגמלה. לא למותר לציין שמר קמחי מכותב למכתב זה, דבר המעיד על
6 מעורבות שלו בתהליך קבלת ההחלטה לאשר את התוספת כתוספת פנסיונית. לדעתנו, אין
7 די בעדותה של גבי יתח כדי להתגבר על הודאת בעל דין זו, מהטעמים שפירטנו.
- 8 45. לעניין זה נציין כי אנו מודעים לעדותה של גבי יתח לפיה "התוספת בהגדרתה היא עבור
9 ביצוע תפקיד נוסף. היא מותנית בביצוע תפקיד נוסף. היא בהגדרה לא תוספת קבועה"
10 (עמ' 19, שורות 23-24). אלא שעדות זו מתייחסת למאפיינים של הסמל שניתן לתוספת ולא
11 לתנאים לפיהם היא שולמה בפועל לתובע, לגביהם אישרה גבי יתח שאין לה ידיעה. בעניין
12 התנאים לפיהם שולמה התוספת בפועל, אנו מעדיפים את דבריו הברורים של מר קמחי.
- 13 46. כאמור, אנו סבורים שיש לתת את מלוא המשקל הראייתי לאמור בתצהירו של מר קמחי,
14 אשר ממנו עולה כי התוספת הוענקה כתוספת אישית קבועה, שאינה מותנית בביצוע
15 משמרות בפועל ובדיווח עליהן.
- 16 47. על פי ממצאים אלה, יש לסווג את התוספת כחלק מ"משכורתו" של התובע ולכלול אותה
17 במשכורת הקובעת לגמלה.
- 18 48. לעניין ההפרשות שבוצעו לקופת גמל בגין התוספת, אכן, יש בעובדה זו כדי לתמוך בכך
19 שבתחילת דרכה של התוספת היה מי שסבר כי אין היא צריכה להיכלל במשכורת הקובעת.
20 לעניין זה ידיעת דיינים היא כי ביום 10.8.95 נחתם בין המעסיקים במגזר הציבורי, לרבות
21 שלוש הערים הגדולות, לבין ההסתדרות הסכם קיבוצי בדבר הפרשה לקופת גמל בגין
22 רכיבים לא פנסיוניים, וסביר להניח שההפרשה לקופת גמל, ככל שהייתה, נבעה מסברה
23 שמדובר ברכיב לא פנסיוני. ואולם, מקובלת עלינו עמדת התובע כי אין בהפרשה לקופת
24 גמל, כשלעצמה, כדי לגבור על האופן בו יש לסווג את התוספת על פי "מבחן התנאי". עם
25 זאת, התובע אינו זכאי לקופת גמל זו ככל שהתוספת תיכלל בגמלתו.
- 26 49. תוצאת הדברים היא שיש לדחות את התביעה של העירייה בתיק עב 3414/08 ולקבל
27 במסגרת תביעת התובע בתיק 2657/08 את התביעה לתשלום הפרשי גמלה בגין התוספת
28 לתקופה מחדש 12/08 ואילך ולהורות לעירייה לכלול את התוספת בגמלתו.
- 29 **סוף דבר**
- 30 50. התביעה בתיק עב 2647/08 מתקבלת חלקית כאמור בסעיף 47 לעיל.
- 31 51. התביעה בתיק 3414/08 נדחית.
- 32 52. התובע יחתום על כל מסמך שנדרש לצורך העברת הכספים שהופרשו לקופת גמל בגין
33 תוספת 10% (על כינוייה השונים בתקופת עבודתו) לבעלות העירייה.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

תע"א 2657/08 טובי נ' עיריית ירושלים - לישכה משפטית ואח'

תע"א 3414/08 עיריית ירושלים נ' טובי דרור

- 1 .53. העירייה תשלם לתובע שכ"ט עו"ד בסך 5,000 ₪.
- 2 .54. זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה תוך 30 ימים מיום המצאת פסק הדין לצדדים.
- 3
- 4 ניתן היום, ו' אב תשע"ב, 25 יולי 2012, בהעדר הצדדים.
- 5

דניאל גולדברג, שופט

נציג ציבור אהוד חביב

- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19

